Rhentu Preifat

LLAWLYFR I DENANTIAID

GWYBODAETH BWYSIG

Mae'r wybodaeth yn y llawlyfr hwn yn seiliedig ar y sesiwn gweithdy wyneb yn wyneb a gynhelir gan Tai Pawb.

Mae'r gweithdy yn cael ei gyflwyno gan Hwylusydd. Mae person yma'n rhywun sydd wedi'i hyfforddi i gynnal y sesiwn. Nid yw'r person yma'n arbenigwr tai ac ni all roi cyngor cyfreithiol.

Os oes angen cyngor arnoch, bydd y gweithdy yn dangos gyda phwy y dylech gysylltu.

Mae'r wybodaeth yn y gweithdy hwn wedi'i gwirio gan arbenigwyr tai ac mae'n gywir ar adeg ei chyflwyno.

Gellir defnyddio rhywfaint o wybodaeth ar gyfer Cymru gyfan, ond mae'r rhan fwyaf ohoni ar gyfer yr ardal lle mae'n cael ei chyflwyno yn unig.

I gael gwybod mwy neu archebu sesiwn am ddim, cysylltwch â Judith@taipawb.org.

Dyma'r tri phrif sefydliad y dylech wybod amdanynt wrth rentu'n breifat.

SHELTER CYMRU

www.sheltercymru.org.uk/housing-advice/renting

www.sheltercymru.org.uk/get-help

08000 495 495

CYNGOR AR BOPETH

www.catorfaen.org.uk

01633 876121

RHENTU DOETH CYMRU

www.rentsmart.gov.wales/en/contact/

03000 133344

BETH Y CANIATEIR I LANDLORDIAID OFYN AMDANO?

1 MANYLIONADNABODAPHRAWFOINCWM

Pasbort, trwyddedyrru,cyfriflenbanc,cyfriflenbudd-daliadau.

2 GEIRDAON

Osnaallwchgael un gan landlord, gofynnwch i'ch cyflogwr, gweithiwr cymorth neu diwtor.

3 BLAENDAL YNGHYD Â MIS O RENT

Bydd angen i chibob amsergynilo'rarian hwn cyn i chi allu rhentu.

4 GWARANTYDD

Os nad oes rhywuny gallwch ofyn iddo/i, mae cymorth ar gael - bydd y gweithdy hwn yn dangos i chi sut.

5 HANES CREDYD

Niddylaicael gwiriad credyd gostio unrhyw beth. Darganfyddwch sut i wirio eich sgôr credyd am ddim ar Money Saving Expert:

www.moneysavingexpert.com/loans/check-free-credit-

www.moneysavingexpert.com/loans/check-free-credit-report/4

Rhestr Wirio
Addas i Bobl Fyw Ynddo

Dylai pobeiddorhentyngNghymrugynnwysypethaucanlynol.

- [ ] Larymau mwg gyda chysylltiad rhyngddynt ar bob llawr
- [ ] Larwm carbon monocsid mewn unrhyw ystafell lle ceir
- [ ] Dŵr poeth o'r tap
- [ ] Cyfleusterau hylendid - toiledau ac ati.
- [ ] System wresogi ym mhob ystafell
- [ ] Tystysgrif diogelwch nwy
- [ ] Adroddiad archwiliad trydanol
- [ ] Dim lleithder na llwydni
- [ ] Awyru
- [ ] Drws diogel sy'n cloi
- [ ] Golau naturiol
- [ ] Lle i storio gwastraff
- [ ] Lleistorio, paratoi a choginio bwyd
- [ ] Dimstrwythurau anniogel, e.e. grisiau
- [ ] Digon o ystafelloedd gwely
- [ ] Strwythurol gadarn
- [ ] Addas ar gyfer fy anghenion
- [ ] Gwydr dwbl os yw mewn ardal swnllyd (yn ddelfrydol ond nid bob amser yn bosibl)

Mae cael y gofynion hyn mewn eiddo yn helpu i sicrhau bod y contract meddiannaeth yn gyfreithlon

Mynd i Weld y

CWESTIYNAU I'W

GOFYN

Allwch chi sôn wrthyf am eich proses gyfeirio?

Sut ydych chi'n cadw mewn cysylltiad â'ch tenantiaid?

Pa mor aml ydych chi'n cynnal archwiliadau eiddo?

Beth yw eich polisi ar gyfer rhoi gwybod am broblemau?

Beth yw sgôr EPC yr eiddo?

Beth yw eich polisi ar gynyddu'r rhent?
Sut ydych chi'n diogelu fy mlaendal?

Y Rhestr

CWESTIYNAU I'W GOFYN

Ydw i wedi darllen y cyfan a gwneud yn siŵr fy mod i'n deall?

Ydw i wedi tynnu lluniau / fideos?

Oes yna unrhyw beth ar goll o'r rhestr wirio Addas i Bobl Fyw Ynddo?

Oes yna unrhyw arwyddion o leithder neu lwydni?

A yw'n cynnwys pob ystafell, a'r tu allan i'r tŷ?

Y Contract

CWESTIYNAU I'W GOFYN

Ydw i wedi darllen y contract cyfan a deall y prif bwyntiau?

Ydw i wedi bod yn onest am bopeth, gan gynnwys fy sefyllfa ariannol?

Ydw i'n hapus gyda'r contract a'r eiddo?

Os nad ydw i'n hapus ynglŷn â rhywbeth, ydw i wedi dweud wrth y landlord / asiant a cheisio dod i gytundeb?

Os oes angen Addasiad Rhesymol arnaf, ydw i wedi dweud wrth y landlord / asiant gosod am fy anghenion?

Ydw i'n gwybod sut i gadw mewn cysylltiad â'r landlord / asiant ?

Ydw i wedi deall yn glir yr hyn a ddisgwylir gennyf er enghraifft, gyda gwaith atgyweirio a chynnal a chadw?

Os yw'r eiddo yn HMO, ydw i wedi holi'r landlord am westeion sy'n ymweld?

Ydw i wedi gofyn i'r landlord a ganiateir anifeiliaid anwes?

Oes angen i mi wirio unrhyw beth gyda Chyngor ar Bopeth neu Shelter Cymru cyn i mi lofnodi?

Symud i mewn

RHESTR WIRIO

□ Darllenwcha chadwch gopio'r contract meddiannaeth/ datganiad ysgrifenedig.

□ Gwiriwch fod y blaendal wedi'i ddiogelu mewn cynllun cymeradwy.

□ Tynnwch luniau o bob ystafell a rhowch y dyddiad arnynt, gan gynnwys unrhyw ddifrod sydd i'w weld yn barod.

□ Gwiriwch y rhestr a rhowch wybod am unrhyw beth sy'n anghywir.

□ Cofnodwch ddarlleniadau mesuryddion nwy, trydan a dŵr.

□ Profwch larymau mwg a charbon monocsid.

□ Ceisiwch wybod gyda phwy y dylech gysylltu ynghylch atgyweiriadau ac argyfyngau.

□ Cofrestrwch gyda darparwyr cyfleustodau a'r awdurdod lleol ar gyfer y dreth gyngor.

□ Cadwch gopïau o'r holl ddogfennau sy'n gysylltiedig â'r denantiaeth.

Lleithder / Llwydni

Un o'r problemau mwyaf cyffredin mewn tai rhent preifat yw lleithder / llwydni.

Mynnwch gyngor gan Gyngor ar Bopeth a Shelter Cymru os ydych chi'n meddwl bod lleithder neu lwydni i'w weld.

Rhaid i chi gymryd camau i atal lleithder a llwydni rhag datblygu yn eich cartref.

Cyn belled â'ch bod wedi gwneud hyn (efallai y bydd angen i chi ddarparu prawf), bydd eich landlord neu'ch asiant yn gyfrifol am atal a chael gwared ar leithder a llwydni.

Os oes gennych lwydni neu leithder, tynnwch luniau, cadwch dderbynebau a chadwch unrhyw lythyrau neu negeseuon e-bost perthnasol.

Byddwch yn gwrtais bob amser gan gyfathrebu'n effeithiol â'ch landlord neu asiant.

Mae'n bwysig gwybod y cyflwr *pan fyddwch chi'n symud i mewn,* fel eich bod yn gwybod a oedd lleithder neu lwydni *ar ddechrau eich tenantiaeth.*

Dylai'r wybodaeth hon fod yn eich **rhestr.**10

Symud Allan

RHESTR WIRIO

□ Rhowch yrhybuddpriodolsy'nofynnol o dan ycontract meddiannaeth.

□ Symudwch yr holl eiddo personol.

□ Glanhewch yr eiddo fel ei fod o’r un safon â phan wnaethoch chi symud i mewn.

□ Tynnwch luniau terfynol o bob ystafell.

□ Cofnodwch y darlleniadau terfynol ar y mesuryddion

□ Dychwelwch bob allwedd.

□ Rhowch gyfeiriad i anfon gohebiaeth ymlaen iddo.

□ Gofynnwch am archwiliad symud allan os yw’n bosibl.

□ Cadwch gopïau o'r holl ohebiaeth.

Beth os na alla i ddod o hyd i rywle?

Rhwystr	Gweithredu
Ni allaf ddod o hyd i unrhyw le y gallaf ei fforddio. →	Ewch i dudalen 19 o'r llawlyfr hwn. Cysylltwch â chyngor bwrdeistref sirol Torfaen.
Rydw i wedi pasio'r prawf fforddiadwyedd ond wedi cael gwybod fy mod wedi methu'r gwiriadau geirda. →	Gofynnwch am adborth gan landlordiaid / asiantau a chofnodwch resymau dros wrthod. Os oes gennych broblemau o hyd, cysylltwch â gwasanaeth Cymorth Tai ar dudalen 16 o'r llawlyfr hwn.
Rwy'n credu fy mod wedi bod yn destun gwahaniaethu →	Os gallwch, rhowch wybod i Rhentu Doeth Cymru: www.rentsmart.gov.wales/cy/contact Cysylltwch ag un o'r gwasanaethau ar dudalen 18 o'r llawlyfr hwn, os oes angen cymorth arnoch.
Rwy'n credu fy mod wedi profi trosedd casineb. →	Rhowch wybod i Heddlu Gwent: www.gwent.police.uk/ro/report neu Cymorth i Ddioddefwyr: : www.victimsupport.org.uk/Adnoddau/Gwent

CYMORTH GYDA DYLEDION / BILIAU / CYLLIDEBU / COSTAU BYW

Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen

Maegan Gyngor Torfaen lawero opsiynau cymorth, drwy wasanaethau'r trydydd sector a grwpiau cymunedol.

Torfaen.org.uk
01495 762200

EYST

Mae'n darparu parseli bwyd Halal i deuluoedd lleiafrifoedd ethnig mewn angen. **07514 474172**

Cyngor ar Bopeth Torfaen

Mae Cyngor ar Bopeth yn darparu cyngor ar nifer o faterion. Cysylltwch dros y ffôn, ar-lein neu galwch heibio i'r ganolfan.

catorfaen.org.uk
01633876121

Mae Cristnogion yn Erbyn Tlodi (PAC)

yn Nhorfaenyn cynnig gwasanaeth cymortham ddim ynglŷn â dyledion,gydag atebion ar gyfer unrhyw lefel o ddyled.

07933 348307

Undeb Credyd Gateway

Banccymunedol lleolsy'n darparu cyfleusterau cynilo a benthyciadau er budd eu haelodau.

01495 832111

ProsiectLEAP AgeConnects

Cyngorachymorth ynni amddim i helpu aelwydydd i leihau biliau ynni a gwella effeithlonrwydd y cartref.

01495 769

CymruGynnes

- CynllunECO4(flex)
- Cynhesrwydd Fforddiadwy Effeithlonrwydd Ynni
- Diogelwch y Cartref
- Cofrestr Gwasanaeth Blaenoriaeth
- Cyngor ar gyfer Ynni
- Cymorth ar gyfer Dyledion Tanwydd
- Sicrhau'r Incwm mwyaf posibl
- Cymorth Dŵr a Disgownt Cartrefi Cynnes
- Anghenion Sylfaenol / Cymorth Argyfwng
- Canlyniadau llesiant / presgripsiynu cymdeithasol
- Codi ymwybyddiaeth / Newid Ymddygiad

0800 091 1786
www.warmwales.org.uk

Banciau bwyd

- Fareshare: Bob dydd Iau yng Nghapel Bethlehem, Blaenafon **driscotec@aol.com**
- **07855 942451**

- Siop Groser Victory: Dydd Mawrth - Dydd Gwener, 10am - 4pm yn Eglwys Victory, Cwmbrân **0300 102 4580**

- CoStar Cwmbrân: Mae eu menter gydweithredol yn cynnig bwydydd fforddiadwy. **01633 869227**

- Tasty not Wasty, Cwmbrân: oergell gymunedol a chaffi taluyr hyn afynnwch. www.tastynotwasty.co.uk

Banc bwyd Eastern Valley Gwerth 3 diwrnod o fwyd maethlon, cytbwys ar gael.

CYMORTH GYDA MATERION CYMDEITHASOL / PROBLEMAU'N YMWNEUD Â PHERTHYNAS

Heddlu Gwent

Osydych chi'n meddwl bod trosedd wedi digwydd, gallwch ei riportio ar-lein **www.gwent.police.uk** Mae tudalennau penodol ar gyfer ymddygiad gwrthgymdeithasol, ymosodiad rhywiol, cam-drin domestig a throseddau casineb:

Cymorth i Ferched Cyfannol

Cymorth cyfrinachol, wedi'i deilwra i fenywod a merched sydd wedi profi unrhyw fath o drais

03300 564456

www.cyfannol.org.uk

CYMORTH I FENYWOD CYFANNOL WOMEN'S AID

Gofalu am y teulu

Cynigircymorth i rienia chyplau.

www.**careforthefamily.org.uk**

02920 810800

Holistic Hoarding

Gwasanaeth sy'nseiliedig ar drawma sy'n cefnogi pobl sy'n methu taflu pethau. Maent yn helpu i gynnal eich tenantiaeth heb eich gorfodi i glirio.
Eich stori - Eich taith

https://holistic-hoarding.co.uk

holistic hoarding

Connect Gwent

CONNECT GWENT
Ddioddefwyr a Thystion
Victims & Witnesses

Cymorth i ddioddefwyr troseddu, gan gynnwys trais rhywiol ac ymddygiad gwrthgymdeithasol. Argyfeiriwch eich hun neu gofynnwch i berson arall eich atgyfeirio.

ConnectGwent@Gwent.Police.uk

0300 123 2133

CYMORTH GYDA'CH IECHYD, EICH ANABLEDD NEU NIWROAMRYWIAETH

Fforwm Mynediad Torfaen (TAF)
Mae'n grŵp sy'n dod â gofalwyr, unigolion anabl, aelodau'r cyngor a busnesau at ei gilydd i fynd i'r afael â materion sy'n ymwneud ag anabledd ac eirioli dros newid cadarnhaol
Taftorfaen@outlook.com

Prosiect Cyngor ar Anabledd
Eiriolaeth, cyngorachymorth ymarferol i bobl anabl, eu teuluoedd a'u gofalwyr.
Yn cynnwys iechyd meddwl a niwroamrywiaeth.
www.dapwales.org.uk

N-Gage a GDAFS
Mae'ndarparu gwasanaethau cyffuriau ac alcohol diogel a chyfrinachol, am ddim, o leihau'r niwed i geisio ymatal yn barhaol.
0333 320 2751
GwentN-Gage@barod.cymru

Tidy Butt
Addysgu, grymuso achefnogi dynion i ddeall eu hiechyd meddwl a'u llesiant yn well **www.tidybutt.co.uk**

Ymateb Unedig
Mae'n darparu cynlluniau gofal wedi'u teilwra a chymorth i unigolion ag anableddau dysgu, anableddau corfforol, awtistiaeth a chyflyrau iechyd meddwl.
info.southwales@unitedresponse.org.uk

Melo
Gwefan hunangymorth gyda nifer o adnoddau a gymeradwywyd gan y GIG ac sy'n seiliedig ar dystiolaeth.
www.melo.cymru
(Saesneg yn unig)

Gwasanaethau'r GIG
Osydych chi'n poeni am eich

iechyd - corfforol neu feddyliol - ewch at eich meddyg teulu bob amser. Gallwch hefyd holi eich meddyg am niwroamrywiaeth ac anghenion dysgu.

Am wasanaethau eraill y GIG a all helpu, edrychwch ar y wefan:

www.111.wales.nhs.uk

CYMORTH AR GYFER GWAITH ATGYWEIRIO NEU GYFLWR CARTREF

Shelter Cymru

Amgyngorcyfreithiol am atgyweiriadau, cyflwr eiddo a chyfrifoldebau wrth rentu.

Edrychwch ar y wefan neu gofynnwch os cewch chi siarad â chynghorydd.

08000 495 495

www.sheltercymru.org.uk

Upcycle Torfaen

Mae Upcycle Torfaen yn warws mawr lle gallwch brynu eitemau am brisiau isel. Maent hefyd yn darparu hyfforddiant a chyrsiau achrededig, yn ogystal â chlirio tai, symud tai a beiciau wedi'u hadnewyddu i greucyfleoedd gwaith.

01633 226427

Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen Cymorth Tai

GallCyngor Torfaengyfeirio trigolion at nifer o wasanaethau a grwpiau cymunedol. Gall gwasanaethau gynnwys gwasanaethau cymorth sy'n gysylltiedig â thai sy'n darparu cymorth i gynnal neu ddod o hyd i lety ac atal digartrefedd i rai sy'n 16+ oed.

01495 762200

Gofal a Thrwsio

Gwelliannau, atgyweiriadau ac addasiadau i'r cartref am bris isel ac am ddim ar gyfer pobl hŷn ac anabl yn Nhorfaen.

careandrepair.org.uk

Circulate

Mae'rprosiect hwn ym Mlaenafon yn cynnig dodrefn am brisiau is

01495 793187

CYMORTH AR GYFER GWAHANIAETHU, TROSEDDAU CASINEB NEU DRINIAETH ANNHEG

Acorn yr Undeb

Undeb yn arbennig ar gyfer tenantiaid. Os ydych chi'n ymuno fel aelod (cyfraddau rhesymol), gallant eich cynrychioli a'ch cefnogi gydag unrhyw broblemau rhentu.

www.acorntheunion.org.uk/amddiffyn

IRU - UnedYmateblslamoffobia

Gwasanaeth ar gyfer rhoi gwybod am achosion o Islamoffobia a chymorth i ddioddefwyr. Gallwch roi gwybod am achos yn gyfrinachol.

info@theiru.org.uk
020 3904 6555
www.theiru.org.uk

Marks out of Tenancy

Gwefanar gyferadolygu landlordiaid ac asiantau gosod. Darllenwch ac ysgrifennwch adolygiadau i helpu tenantiaid eraill i osgoi cael eu trin yn wael.

www.marksoutoftenancy.com

Cyfiawnder Cartrefi Cymru

Ymatebion ar lawr gwlad i ddigartrefedd a'r angen am dai. Cewch fynediad at wirfoddolwr a fydd yn eich helpu i gynnal eich tenantiaeth.

www.housingjustice.org.uk/cymru

Cymorth i ddioddefwyr

Cymorth cyfrinachol arbenigol iawn i'r rhai yr effeithir arnynt gan droseddu, gan gynnwys troseddau casineb.

www.victimsupport.org.uk
0300 303 5638
GwentVCU@victimsupport.org.uk

EYST - Tîm Cymorth Ieuenctid a Lleiafrifoedd Ethnig Cymru

Cymorthuniongyrchol sy'n sensitif i ddiwylliant i unigolion neu deuluoedd du, Asiaidd neu leiafrifoedd ethnig.
Mae ganddyn nhw brosiect hil a thai lle gallwch gael help gyda phob agwedd ar dai, yn ogystal â gwahaniaethu.

www.eyst.org.uk 02922 407601
info@eyst.org.uk

Ymbarél Cymru

Arbenigwyr sy'nrhoi cymorth gyda rhywedd ac amrywiaeth rywiol.

www.umbrellacymru.co.uk

GWASANAETHAU CYMORTH TAI A DIGARTREFEDD YN NHORFAEN

Crisis

MaeCrisis yn elusen ddigartrefedd sy'n agored i gefnogi unrhyw un sydd mewn peryg o ddigartrefedd
www.crisis.org.uk/get-help/de-cymru/

Stori

Dewis eang o gymorth a phrosiectau tai ar gael.

www.storicymru.org.uk

Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen Cymorth Tai

Mae Cyngor Torfaen yn cynnig cymorth gyda gwahanol faterion tai. Mae'r rhain yn cynnwys help i ddod o hyd i lety neu gynnal llety ac atal digartrefedd. Hefyd darperir cymorth tai i bobl ifanc rhwng 16 a 24 oed.

01495 762200

TheWallichMae

The Wallich, sydd wedi'i leoli yn nhref Pont-y-pŵl, yn ganolfan galw heibio lle gall pobl fynd i gael cymorth gyda thai, digartrefedd a budd-daliadau

torfaen@thewallich.net

01495 366895

Llamau

Cefnogi poblifanc, menywod a phlant sydd mewn perygl o ddigartrefedd neu sy'n profi digartrefedd.

www.llamau.org.uk

Giving Hope Torfaen

Mae Giving Hope Torfaen yn elusen sydd ar gael i unrhyw un sy'n mynd trwy ddigartrefedd neu dan anfantais, mae hefyd yn cynnig cymorth iechyd meddwl.

info@givinghopetorfaen

Llinell gymorth:
08000 495495

ASIANTAU GOSOD LLEOL

Angelwoods

Gosodiadau preswyl a gwerthu eiddo.

www.angelwoods.co.uk
01495 365244

One2One Estate Agents

One2OneEiddo.co.uk

01495 495699

Peter Alan

www.peteralan.co.uk

01495 484855

Sage & Co

sageandco.co.uk

01633 838888

Cwblhewch ein ffurflen monitro cydraddoldeb cyfrinachol a dienw i'n helpu i wella ein gwasanaethau.

Bydd Tai Pawb yn cadw'r wybodaeth hon yn ddiogel yn unol â chanllawiau'r GDPR.

Cwblhewch hefyd ein ffurflen adborth gyfrinachol a dienw. Diolch.